

zákona ze dne 6. března 1906 čís. 58 ř. zák. za podmínek v §u 108 cit. zák. vytčených, k jehož zrušení by mohlo dojíti za podmínek §u 113 cit. zák. Dle citovaného §u 107 a násl. zákona čís. 58/1906 nevyžaduje se tedy, aby jednatelé cizozemské společnosti s r. o. měli v tuzemsku svá bydliště, nýbrž jest potřebí pouze zříditi pro tuzemský závod tuzemské zastoupení, vyhovující předpisu §u 108 čís. 2 cit. zák. Proto zápis odštěpného závodu v J. v obchodním rejstříku neodpovídá skutečnosti a jest věcí rejstříkového soudu, by přivodil souhlas obchodního rejstříku se skutečným stavem (§ 102 zák. čís. 58/1906). Dle toho, co řečeno, jest návrh finanční prokuratury v Praze na výmaz odštěpného závodu v J., podaný z toho důvodu, že všichni jednatelé společnosti bydlí mimo hranice republiky Československé a že společnost neustanovila a k zápisu neopověděla jednatele v tuzemsku bydlící, neodůvodněný.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekursní soud právem poukazuje k tomu, že se zřetelem k ustanovení §u 107 a násl. zákona ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák. nemůže vůbec jíti o otázku zřízení jednatelů cizozemské společnosti s r. o., kteří by měli v tuzemsku svá bydliště, kdyžť zákon vyžaduje opatření daleko pronikavější, totiž zřízení tuzemského závodu po rozumu §u 107 a násl. zák. čís. 58/1906, ježto jde o společnost, která po státním převratu stala se cizozemskou. Výnosem zemské politické správy ze dne 14. září 1923 byla tuzemská pobočka firmy S. v J. zrušena jedině z důvodu, že společnost nevyhověla soudnímu příkazu, by v určité lhůtě ustanovila jednatele, mající bydliště v tuzemsku. Leč z toho, co bylo uvedeno, plyne, že by bylo bezvýznamným, i kdyby byla společnost onomu příkazu vyhověla, neboť i v tom případě bylo by musilo dojít k opatření dle §u 107 a násl. cit. zák., jež nařídil rekursní soud. Rozhodnutí rekursního soudu ve směru právě uvedeném sleduje tedy též cíl, jako výnosy správních úřadů, totiž odstranění odštěpného závodu cizozemské společnosti s r. o., jenž po zákonu v tuzemsku nemá oprávnění. K výmazu této pobočky z obchodního rejstříku musí dojít, nebude-li zjednán souhlas jeho se skutečným stavem. Uvésti jest ještě, že proti konečnému nálezu správních úřadů může společnost podat stížnost k nejvyššímu správnímu soudu a žádati, aby až do jeho rozhodnutí byl výkon nálezu odložen. Třeba tedy dle výnosu zemské politické správy ze dne 22. března 1924, ježto došlo po vydání napadeného usnesení, rozhodnutí této zemské politické správy ze dne 14. září 1923 výnosem ministerstva vnitra ze dne 13. března 1924 bylo potvrzeno, není vyloučeno, že podána byla stížnost na nejvyšší správní soud a že jí byl přiznán odkladací účinek. Proto nepozbyl příkaz rekursního soudu, aby rejstříkový soud konal šetření v příčině výnosu zemské politické správy ze dne 14. září 1923, ani potvrzujícím výnosem ministerstva vnitra svého významu.

Čís. 4059.

Komanditní společnost může býti společníkem veřejné společnosti i komplementářem jiné komanditní společnosti.

Cizozemská akciová společnost může být komanditistkou tuzemské společnosti komanditní, třeba neprokázala, že byla ve smyslu cís. nařízení ze dne 29. listopadu 1865, čís. 127 ř. zák., výslovně připuštěna k obchodování v tuzemsku.

Za komplementárku komanditní společnosti nelze však připustiti cizozemskou společnost s r. o., pokud její tuzemský závod nebyl zapsán v obchodní rejstřík.

(Rozh. ze dne 15. července 1924, R I 524/24.)

Rejstříkový soud zamítl opověď, by jak osobně ručící společník nově opovězené komanditní společnosti: »Hornická obchodní společnost s r. o. a spol. komanditní společnost v Praze« byla zapsána komanditní společnost: »Hornická obchodní společnost s r. o. a spol. v Ústí n. L.«. Důvody: Osobně ručící společník ručí dle čl. 150 obch. zák. neobmezeně a nemůže jím tedy být komanditní společnost, u níž ručení, pokud jde o komanditisty, jest obmezeno na majetkové vklady. Zejména jest vyloučeno, by osobně ručícím společníkem byla komanditní společnost, jejíž komplementářem jest dle výpisu z obchodního rejstříku společnost v cizozemsku zřízená. I když se ve výpisu z rejstříku uvádí, že tato společnost zřídila odštěpný závod v Teplicích-Šanově, nemůže toto udání, kteréž není prokázáno, vůbec ani být pravdivé, poněvadž cizozemská společnost smí v tuzemsku provozovati obchody dle §u 107 zákona ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák. pouze tenkrát, byl-li tuzemský závod společnosti v obchodním rejstříku zapsán. Že by se tak bylo stalo, nebylo ani tvrzeno, pokud však tuzemský závod nebyl zapsán, není cizozemská společnost s ruč. obm. oprávněna provozovati v tuzemsku obchody a to ani jako společník komanditní společnosti, poněvadž by to bylo přímým obcházením zákona. Rovněž jest nepřipustným, že komanditistkou nynější komplementárky jest akciová společnost v Berlíně, neboť právě tak jako dle výnosu min. vnitra ze dne 4. března 1919, čís. 6618/19 (věst. ministerstva spravedlnosti 1919 str. 38) vyžaduje se k účastenství cizozemské akciové společnosti na tuzemské společnosti s r. o. zvláštního připuštění, jest dle čl. II. a IV. cís. nař. z 29. listopadu 1865, čís. 127 ř. z. třeba zvláštního připuštění též k tomu, aby cizozemská akciová společnost mohla se účastniti jako komanditistka. Okolnost, že uvedená komanditní společnost v obchodním rejstříku krajského soudu v Litoměřicích jest již zapsána, jest nerozhodná, poněvadž existence komanditní společnosti je dle čl. 163 zákona obchodního od zápisu jejího neodvislá a soud zdejší jest povolán při opovědi samostatně zkoumati její existenci. Rozkladu rejstříkový soud nevyhověl a předložil jej jako rekurs k rozhodnutí rekursního soudu, poukázav k důvodům napadeného usnesení a dodav k nim: Má-li Hornická obchodní společnost s r. o. v tuzemsku, jak v rozkladu se tvrdí »odštěpný« správně tuzemský závod, smí, pokud to vůbec přípustno, dle §u 107 zákona ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák. jen tento tuzemský závod, nikoli však cizozemská společnost s r. ob. sama být společníkem tuzemské komanditní společnosti, tomu ale v tomto případě tak není. Komanditní společnost »Hornická obchodní společnost s r. o. a spol.« v Ústí tedy po právu neexistuje a nemůže již z toho důvodu být společníkem nové

komanditní společnosti, o jejíž zápis se žádá. — Rekursní soud napadené usnesení potvrdil, poukávav k důvodům prvního soudu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Není tu předpokladů Šu 16 cís. pat. ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. z., poněvadž napadené usnesení není ve zřejmém rozporu se zákonem nebo se spisy, aniž stíženo jest zmatečností, byť i Nejvyšší soud nemohl se vesměs stotožniti s právním názorem nižších soudů. Především nelze sdíleti náhled, že komanditní společnost nemůže býti komplementářem jiné komanditní společnosti. Praxe (a částečně i nauka) ustálila se po delším kolísání v ten rozum, že veřejným společníkem veřejné společnosti mohou býti nejen osoby fyzické, nýbrž i právnické, ano že mohou jimi býti i společnost veřejná a komanditní. Nejvyšší soud přistupuje v tom směru ke stanovisku, jež zaujal bývalý vídeňský Nejvyšší soud v rozhodnutí ze dne 20. června 1906, čís. 10.078, zapsaném do repertoria nálezů pod čís. 194, poukazuje zejména k tomu, že zákon společností veřejných a komanditních na veřejné společnosti nevylučuje a nelze zejména k opačnému úsudku dospěti ani z čl. 111 a 164 obch. zák., dle nichž řečené společnosti mohou provozovati obchody pod svou firmou, čímž nikterak ještě není řečeno, že by společnosti ty nemohly jiným způsobem nabývatí práv, neb býti zavázány (srov. čl. 114 obch. zák.). Náзор tento dochází také opory v zákoně ze dne 10. června 1903, čís. 133 ř. zák. o revisi výdělkových a hospodářských společenstev, jehož § 1. nařizuje revisi ve všech případech, ať členství jest omezeno na fyzické osoby, nebo se vztahuje též na korporace neb obchodní společnosti, čímž výslovně uznává, že obchodní společnosti mohou býti členy společenstva. Není proto důvodu, proč by nemohla býti veřejná nebo komanditní společnost také společníkem veřejné společnosti. Může-li však býti komanditní společnost veřejným společníkem veřejné společnosti, může zajisté býti i komplementářem jiné komanditní společnosti, neboť v obou případech rozsah jejího ručení jest týž, ručí totiž celým svým jměním. Oba nižší soudy přezkoumávající v té příčině zápis komanditní společnosti »Hornická obchodní společnost s r. o. a spol.«, která má býti komplementářkou nové komanditní společnosti, v obchodním rejstříku krajského soudu v Litoměřicích, pokládají dále za nepřipustno, by cizozemská akciová společnost byla komanditistkou tuzemské společnosti komanditní, neprokáže-li, že byla ve smyslu cís. nařízení ze dne 29. listopadu 1865 čís. 127 ř. z. k obchodování v tuzemsku výslovně připuštěna. Ani tomuto právnímu názoru nelze přisvědčiti. Císařské nařízení, k němuž nižší soudy poukazují, upravuje připuštění cizozemských akciových společností a komanditních společností na akcie k provozování obchodů v tuzemsku. Účast těchto společností na tuzemské komanditní společnosti jako komanditistek není však provozováním jich obchodů, nýbrž prostou účastí kapitálovou, vkladem (čl. 150 obch. zák.) bez jakéhokoliv vztahu ku provozu vlastních jejich obchodů a věc má se právě tak, jako kdyby se vkladem účastnila cizozemská osoba fyzická, kde se také nežádá zvláštního připuštění. Obdobu výnosů ministerstva vnitra ze dne 4.

března 1919, čís. 6618/19 a ze dne 14. července 1921, čís. 46.902/21, uveřejněných ve Věstníku ministerstva spravedlnosti 1919 str. 38 a 1921 str. 110, jež vyžadují zvláštního připuštění k účasti cizozemských akciových společností jako členů tuzemské společnosti s ručením obmezeným, nelze se v tomto případě dovolávat, poněvadž o členech společností s ručením obmezeným lze ovšem do jisté míry tvrditi, že provozují obchody. Naproti tomu dlužno souhlasiti s názorem obou nižších soudů, že nelze připustiti za komplementáře komanditní společnosti cizozemskou společnost s r. o., pokud nebyl její tuzemský závod (§ 107. zákona ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. z.) zapsán v obchodní rejstřík, což dosud prokázáno nebylo. V tom směru stačí poukázati ku správným důvodům napadených usnesení. Z toho důvodu byla tedy právem zamítnuta opověď nové komanditní společnosti. Uvésti jest ještě, že ani zvolené znění firmy, o jejíž zápis jde, nevyhovovalo by plně předpisu čl. 17 odst. 2. obch. zák., poněvadž by budilo pochybnosti, zda komplementářem nové komanditní společnosti jest »Hornická obchodní společnost s r. o.« (společnost s ručením obmezeným), či »Hornická obchodní společnost s r. o. a spol.« (komanditní společnost), kteréžto pochybnosti nejsou odklizeny pouhým dodatkem »komanditní společnost«, jímž za těchto okolností nedochází s dostatek výrazu společenský poměr.

Čís. 4060.

Pořad práva není vyloučen tím, že ve sporu žalující obce proti obecnímu zaměstnanci, přesazenému na trvalý odpočinek, o vyklizení služebního bytu byla žalovaným vznesena námitka, že přesazení jeho na trvalý odpočinek se stalo neprávem.

(Rozh. ze dne 15. července 1924, R I 535/24.)

Žalující obec, tvrdíc, že propustila žalovaného zaměstnance ze služby, domáhala se na něm vyklizení služebního bytu. Žalovaný namítl nepřípustnost pořadu práva. Soud první stolice námitku zamítl, odvolací soud jí vyhověl a žalobu odmítl. Nejvyšší soud vyhověl rekursu, zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by vyřídil odvolání.

D ů v o d y:

Bylo žalováno na tom právním základě, že žalovaný, byv z činné služby jako správce lesního úřadu na trvalý odpočinek přesazen a pozbyv tak nároku na služební byt, užívá tohoto bytu bez jakéhokoliv právního důvodu, a že proto je povinen, tento byt vykliditi a žalobkyni odevzdati. Vůči tomuto žalobnímu základu a z něho odvozenému žalobnímu návrhu jest okolnost, zda byl žalovaný právem dán na odpočinek, otázkou pro rozhodnutí rozepře sice podstatnou, ale tvrzením této okolnosti se strany žalovaného nebyl změněn právní základ žaloby, že žalovaný užívá sporného bytu bez jakéhokoliv právního důvodu, který jest